

Pavlincová, Helena

Konference Po cestách kritického myšlení, 10. října 2013, Plzeň

Studia philosophica. 2014, vol. 61, iss. 1, pp. 68-69

ISSN 1803-7445 (print); ISSN 2336-453X (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/130024>

Access Date: 06. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

října 2014 bude druhá verze této akce, keynote speakerem bude např. Takashi Yagisawa, dnes už také bezmála legenda analytické metafyziky. Viz například stránky Slovenské metafyzické společnosti, www.metaphysics.sk.

Jiří Raclavský

Konference *Po cestách kritického myšlení*, 10. října 2013, Plzeň

Profesor Otakar A. Funda je znám jako člověk, který nerad slaví. Když se v loňském roce blížily jeho sedmdesáté narozeniny, dobrovolně přistoupil pouze na pracovní způsob oslavy. Katedra filozofie Západočeské univerzity v Plzni, na níž Funda téměř od jejího založení přednáší, proto uspořádala konferenci, na které byla prezentována stěžejní témata, jimž se jejich dlouholetý spolupracovník a oblíbený pedagog v průběhu svého badatelského působení věnoval a věnuje. Aktivně se na ní podíleli jeho přátelé a bývalí i současní kolegové za bdělé pozornosti mnoha jeho vděčných žáků.

Otakar A. Funda prošel za svého života jako neúnavný hledač pravdy složitým vývojem od teologie k filosofii a religionistice. Na základě své basilejské disertace, v níž se rozepsal o filosofickém, náboženském a politickém myšlení T. G. Masaryka (1971), se stal u nás i v zahraničí respektovaným znalcem Masarykova života a díla. Od svých teologických počátků (začínal jako farář evangelické církve) kriticky promýšlel téma křesťanství, počínaje nenáboženskou interpretací evangelijního poselství (*Víra bez náboženství*, 1994) přes jeho ateisticko-antropologickou interpretaci (*Ježíš a mýtus o Kristu*, 2007) až po kriticko-racionalistický přístup k náboženským konceptům moderních teologů (*Racionalita versus transcendence*, 2013). Nenalou pozornost obracel i k filosofickým aspektům přírodní problematiky (*Když se rákos chvěje nad hladinou*, 2009), evropské identitě a krizi vzdělanosti (*Znavená Evropa umírá*, 2000, 2002).

Konferenční jednání zahájil jubilant O. A. Funda osobním ohlédnutím po své životní dráze a vlivech, které ho utvářely. Považoval za důležité připomenout svou práci Svoboda ve stoické filosofii a v Novém zákoně, kterou napsal jako student evangelické teologické fakulty před 50 lety, neboť tematicky předznamenala jeho cestu mezi „dvěma ohnisky: vírou a racionalitou“.

Svůj příspěvek jsem nazvala K myšlení českého pozitivismu: Masaryk a Krejčí. S ohledem na pozitivistickou tradici v české novodobé filosofii, k níž se O. A. Funda hlásí, jsem se pokusila porovnat Masarykovo a Krejčího pojetí pozitivismu zejména s ohledem na náboženské a etické oblasti a naznačit specifické rysy Fundovy koncepce kvalitativního pozitivismu a ateistického humanismu. – Naděžda Pelcová, vedoucí Katedry filozofie a společenských věd na Pedagogické fakultě UK

v Praze, kde prof. Funda v letech 1994–2009 přednášel, poukázala na přínos O. A. Fundy české religionistice. Pozorným vhladem do Fundových prací analyzovala jeho oblíbená témata: křesťanství jako jev lidských dějin, odlišení kritické a ortodoxní teologie, teologická a psychologická rovina křesťanské víry, kritika kritiky psychologismu, hypotéza o vzniku křesťanské víry.

Po polední přestávce jednání pokračovalo dalšími referáty. Josef Špůr ze Západočeské univerzity v souvislosti s Fundovým hledáním odpovědi na otázky týkající se reality vnějšího světa připomněl, jak se tento problém řešil v dějinách filozofie. – Josef Šmajš z Ekonomicko-správní fakulty MU v Brně předložil v příspěvku Příroda jako téma filozofie svou procesuální ontologickou teorii, pojímající bytí nikoli jako stálost, nýbrž jako proces, spontánní aktivitu a ontickou tvořivost. – Organizační stránku celé konference měla na starosti doktorandka Jitka Paitlová z Katedry filozofie ZČU Plzeň. Ve svém příspěvku představila hlavní body koncepce kritického racionalismu německého filosofa Hanse Alberta a porovнала je s kritickým myšlením O. A. Fundy. – Petr Čornej z Katedry dějin a didaktiky dějepisu na Pedagogické fakultě UK a Literární akademie se v návaznosti na Liessmannovu kritiku moderního vzdělávání zabýval soudobou krizí vzdělanosti. Spatřuje ji v kvantitativní expanzi středního a vysokého školství a z ní plynoucí nivelizaci vzdělání na všech stupních a typech škol, v ústupu od systémového vzdělávání, ztrátě specializace a posunu od kreativity a pevného vědomostního zázemí k vyžadované flexibilitě. – Konferenční jednání ukončil Nikolaj Demjančuk, vedoucí Katedry filozofie na FF ZČU v Plzni, který promluvil na téma Hledání interpretačního rámce evropské kultury. V něm představil Fundovu teologickou, filosofickou, religionistickou a kulturologickou cestu jako výstižný příklad hledání humanistického intelektuála, které započalo u pramenů Evropy, dosud trvá a pokračuje dále.

Celodenní jednání probíhalo v tvůrčí a přátelské atmosféře. Účastníci tu poprvé mohli zalistovat novou knihu Otakara A. Fundy *Racionalita versus transcendence. Spor Hanse Alberta s moderními teologi*, vydanou péčí nakladatelství Filosofia, v níž se autor souhlasně i polemicky vyjadřuje k Albertově kritice protestantských (Bultmann, Ebeling) i katolických (Küng, Ratzinger) teologů. Připomenou ještě, že několik dní před konferencí obdržel Funda na slavnostním zasedání Husitské teologické fakulty University Karlovy, kde v letech 1990–1993 přednášel a zastával i funkci proděkana, medaili Františka Kováře za celoživotní bádání v oblasti raného křesťanství a za filosofickou reflexi fenoménu náboženství z pozice kritického racionalismu.

Helena Pavlincová